

Politici a ekonomové se na CEVRO Univerzitě střetli nad státním rozpočtem

20.3.2025 - | CEVRO Univerzita

Státní rozpočet je klíčový ekonomický nástroj, ale každý má jinou představu o tom, jak by měl vypadat. V současné době, kdy se krize střídají a dluhy rostou, je nutné hledat způsoby, jak omezit výdaje. Tato problematika byla hlavním tématem odborného workshopu, který uspořádala CEVRO Univerzita a na kterém se sešli přední odborníci a i politici.

Zlomovým momentem pro stavbu rozpočtů a výši jejich deficitů se podle zúčastněných stala pandemie covidu. Podle ekonomického experta CEVRO Univerzity **Martina Slaného**, který celou diskusi moderoval, máme vysoký podíl mandatorních výdajů a bezpočet výdajových priorit: **„Každá krize, která ekonomiku zasáhne, přinese další novou prioritu, která už v rozpočtovém procesu zůstane, což nám značně snižuje manévrovací prostor“**. Podle Slaného je třeba zahájit širší debatu o tom, jak by měl rozpočet vypadat, jaká je úloha státu a jak velké náklady v podobě daní jsou občané ochotni nést.

Strukturu současného rozpočtu v debatě obhajoval místopředseda rozpočtového výboru sněmovny za ODS **Vojtěch Munzar**. Ten vidí současné obtížné rozhodování, kde ušetřit, v širších souvislostech. Podle něj si Evropa takzvaně „přitápěla pod kotel“ rozvolněnou monetární a fiskální politikou a teď se všechno sečetlo. A lidé velmi těžce nesou, že by najednou neměli dostat to, na co byli zvyklí. **„My**

jsme si jako společnost zvykli, že ekonomika se dá „boostovat“ na dluh donekonečna, nic si neumíme odpustit a společnost citlivě vnímá zrušení čehokoliv, třeba dvou tisíc na stavební spoření.“ Poslanec Munzar připomněl, že dluhy nezmizí a jednou je bude muset někdo zaplatit.

S radikální názorem přišel ekonom **Vladimír Pikora**. Ten by podle svých slov razantně škrtal výdaje. Jako vzor uvedl argentinského prezidenta a ultra liberálního ekonoma Javiera Mileie. U nás podle Pikory jen slyšíme, že to nejde a vymlouváme se na Evropskou unii. ***„Nevidím žádnou snahu a žádné škrtky, nevidím v Poslanecké sněmovně žádnou pravicovou stranu, jsou tam jen levicové a víc levicové. Všechny jsou populistické, všechny říkají, co chtějí slyšet voliči.“*** Pikora by škrtal dotace, daňové výjimky a propustil by až 20 procent úředníků.

Výši státního dluhu od covidu vyčíslil v debatě bývalý europoslanec a ekonom **Petr Mach**. Za poslední čtyři roky podle něj státní dluh vyrostl o více než tisíc miliard korun a jen na úrocích prý přitom stát platí přes 300 miliard korun. O tuto sumu podle Macha mohly být menší daně nebo mohla být použita na něco rozumného. ***„Vidíme, že státní dluh je doslova utržený ze řetězu. Česká republika měla od covidu pokles, ze kterého se ještě nevyhrabala. Očekáváme, že politika vytváření dluhů bude i nadále omezovat hospodářský růst.“***

Předseda Národní rozpočtové rady, ekonom **Mojmír Hampl**, se snažil pojmenovat, o jaké pilíře z hlediska veřejných rozpočtů jsme v nedávné době přišli. Podle něj jsou to levné energie z Ruska, levný bezpečnostní deštník USA a tempo globalizace. S ekonomem a odborníkem CEVRO Univerzity Martinem Slaným souhlasil v tom, že se objevily další velmi drahé veřejné priority, které musíme platit. ***„Nejsme schopni všechny ty nové priority financovat ani v bohaté Evropě bez toho, aniž by vzniklo dodatečné panevropské zadlužování nebo aby došlo k masivnímu zvyšování daní, které už jsou dneska v Evropě velmi vysoké“.*** Podle Hampla existují rozpočtová omezení, jen jsme si to od roku 2019 ještě neuvědomili. Reagoval také na úvahy o možném zrušení daňových výjimek. Těmi největšími jsou podle něj sleva na poplatníka a na děti a nedanění důchodů. Jejich zrušením by se tak fakticky v podstatě jen navýšily daně.

Kontakt pro média:

Mgr. Radek Ježdík, tel.: 731 450 909, radek.jezdik@cevro.cz